O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,

FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

PSIXIATRIYA VA NARKOLOGIYA KAFEDRASI

"Tasdiqlayman"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

professor Boymuradov Sh.A.

"___" _______ 2024 yil

70910219 – Narkologiya

MUTAXASSISLIGI BO'YICHA MAGISTRATURA

1-YIL NARKOLOGIYA MODUL ISHCHI DASTURI

Bilim sohasi: 500000 Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot

Ta'lim sohasi: 510000 Sog'liqni saqlash

Toshkent – 2024

Modul dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasida ishlab chiqilgan.

Modul dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2024-yil "__"-____ dagi "___"-sonli bayonnoma).

Tuzuvchilar:

Shadmanova L.Sh. — Toshkent tibbiyot akademiyasi, 1-son davolash fakulteti "Psixiatriya va narkologiya" kafedrasi dotsenti

Yadgarova N.F. — Toshkent tibbiyot akademiyasi, 1-son davolash fakulteti "Psixiatriya va narkologiya" kafedrasi dotsenti, "Narkologiya" mutaxassisligi bo'yicha magistratura direktori

Taqrizchilar:

Ichki taqrizchi: Xodjayeva N.I. — Toshkent tibbiyot akademiyasi, 1-son davolash fakulteti "Psixiatriya va narkologiya" kafedrasi professori, t.f.d.

Tashqi taqrizchi: Sultanov Sh.X. — Toshkent davlat stomatologiya instituti terapevtik yo'nalishlar №3 kafedrasi mudiri, t.f.d., dotsent

Magistratura bo'limi boshlig'i: Imamov A.A.

Kafedra mudiri: Ashurov Z.Sh.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i: Azizova F.X.

1. O'quv modulining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

Narkologiya tibbiyotning eng muxim bulimlaridan biri bulib, zamonaviy soglikni saklash tizimida nafakat klinik, balki, ijtimoiy muammolarni xam uz ichiga oladi. Narkologik kasalliklar soninig ortishi, shaxs anomaliyalari va ijtimoiy muammolarni kengayishi, shu bilan birga kuzatilaetgan kasalliklar davolash usullari kengayishi yukori malakali mutaxassis narkologlar tayerlanishini tokazo etadi. Shu katorda zamonaviy mutaxassis narkolog-magistrlar nafakat davolash, balki yetarli darajada profilaktik, ijtimoiy va tashkiliy-uslubiy ishlarni xam amalga oshira olishi kerak.

Yukoridagilarga asosan, narkologik kasalliklarni tashxisoti va kompleks davolash, narkologiya yerdamini tashkil kilish, kasalliklarni profilaktikasi va bemorlarning reabilitatsiyasi muammolarini tulik xajmda egallagan narkologlar tayerlash talab etiladi.

"Narkologiya" fani mutaxassislik fanlar blokiga kiritilgan fan hisoblanib, magistraturaning 1 va 3 kurslarida o'qitilishi maqsadga muvofiq. narkolog mutaxassisida Sog'liqni Saqlash tizimining barcha bo'g'inida klinik jixatdan tashxislash, yuqori malakali tibbiy yordam ko'rsata olish hamda doimiy davolash va profilaktika chora-tadbirlarini o'tkazish uchun zamin yaratib beradi..

2. O'quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi: Fanni o'qitishdan maqsad – Sog'liqni Saqlash tizimining birlamchi bo'g'inida jinsi, yoshidan qat'iy nazar yoki alohida shaxslarga va oila a'zolariga yuqori malakali tibbiy yordam ko'rsata olish hamda doimiy profilaktika chora-tadbirlarini o'tkazishni o'rgatishdir. Inson ruxiyatini, uning qismlarining rivojlanishi, narkologik kasapliklarning xalqaro nomenklatura bo'yicha iomlanishi va ularni davolash asoslarini o'rgatish. Har bir narkologik kasallikning bshga qarab va ijtimoiy ta'sir natijasidagi o'zgarishlarni asosiy qonuniyatlarini o'rganish, bemorlarda davolash va profilaktika qilnsh ko'nikmalarini egaplashdan iboratdir. Mana shu ko'nikmalarni puxta egallagan yuqori malakali mutaxassis tayyorlash asosiy maqsadni tashkil etadi.

2. Modulning vazifalari:

O'quv fanining vazifalari:

- narkologik kasalliklar epidemiologiyasi, etiologiyasi, patogenezi xakidagi bilimlarni zamonaviy darajada rivojlantirish;
- narkologik kasalliklar tashxisotining zamonaviy usullarini kullash buyicha bilimlarni rivojlantirish;
- narkologiya profilidagi davolash tashxis tadbirlarining yetarli xajmi va tarkibini mustakil aniklash kunikmalarini rivojlantirish;
- ambulator va statsionar sharoitlarida narkologik bemorlarga zarur va adekvat davolash va tashxis tadbirlar va muolajalar utkazishni urgatish;
- narkologik kasalliklari bulgan bemorlarni zamonaviy laborator va instrumental tekshiruvlari natijalarini taxlil kilish ukuvlarini rivojlantirish;

1. O‘quv modulining dolzarbligi va oliy ta’limdagi o‘rni

Narkologiya tibbiyotning eng muxim bulimlaridan biri bulib, zamonaviy soglikni saklash tizimida nafakat klinik, balki, ijtimoiy muammolarni xam uz ichiga oladi. Narkologik kasalliklar sonining ortishi, shaxs anomaliyalari va ijtimoiy muammolarni kengayishi, shu bilan birga kuzatilaetgan kasalliklar davolash usullari kengayishi yukori malakali mutaxassis narkologlar tayerlanishini tokazo etadi. Shu katorda zamonaviy mutaxassis narkolog-magistrlar nafakat davolash, balki yetarli darajada profilaktik, ijtimoiy va tashkiliy-uslubiy ishlarni xam amalga oshira olishi kerak.

Yukoridagilarga asosan, narkologik kasalliklarni tashxisoti va kompleks davolash, narkologiya yerdamini tashkil kilish, kasalliklarni profilaktikasi va bemorlarning reabilitatsiyasi muammolarini tulik xajmda egallagan narkologlar tayerlash talab etiladi.

“Narkologiya” fani mutaxassislik fanlar blokiga kiritilgan fan hisoblanib, magistraturaning 1 va 3 kurslarida o’qitilishi maqsadga muvofiq. narkolog mutaxassisida Sog’liqni Saqlash tizimining barcha bo’g’inida klinik jixatdan tashxislash, yuqori malakali tibbiy yordam ko’rsata olish hamda doimiy davolash va profilaktika chora-tadbirlarini o’tkazish uchun zamin yaratib beradi..

2. O‘quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi: Fanni o’qitishdan maqsad – Sog’liqni Saqlash tizimining birlamchi bo’g’inida jinsi, yoshidan qat’iy nazar yoki alohida shaxslarga va oila a’zolariga yuqori malakali tibbiy yordam ko’rsata olish hamda doimiy profilaktika chora-tadbirlarini o’tkazishni o’rgatishdir. Inson ruxiyatini, uning qismlarining rivojlanishi, narkologik kasapliklarning xalqaro nomenklatura bo’yicha iomlanishi va ularni davolash asoslarini o’rgatish. Har bir narkologik kasallikning bshga qarab va ijtimoiy ta’sir natijasidagi o’zgarishlarni asosiy qonuniyatlarini o’rganish, bemorlarda davolash va profilaktika qilnsh ko’nikmalarini egaplashdan iboratdir. Mana shu ko’nikmalarni puxta egallagan yuqori malakali mutaxassis tayyorlash asosiy maqsadni tashkil etadi.

2. Modulning vazifalari:

O‘quv fanining vazifalari:

- narkologik kasalliklar epidemiologiyasi, etiologiyasi, patogenezi xakidagi bilimlarni zamonaviy darajada rivojlantirish;
- narkologik kasalliklar tashxisotining zamonaviy usullarini kullash buyicha bilimlarni rivojlantirish;
- narkologiya profilidagi davolash tashxis tadbirlarining yetarli xajmi va tarkibini mustakil aniklash kunikmalarini rivojlantirish;
- ambulator va statsionar sharoitlarida narkologik bemorlarga zarur va adekvat davolash va tashxis tadbirlar va muolajalar utkazishni urgatish;
- narkologik kasalliklari bulgan bemorlarni zamonaviy laborator va instrumental tekshiruvlari natijalarini taxlil kilish ukuvlarini rivojlantirish;
- narkologik bemorlarda shoshilinch xolatlar yuzaga kelganda zamonaviy darajada yukori malakali yerdam kursatish kunikmasini rivojlantirish;
- narkologik kasalliklarda intensiv terapiya utkazish kunikmasini rivojlantirish;

- narkologik bemorlarga ijtimoiy va mexnat reabilitatsiya tadbirlari kompleksini utkazish bilimlarini rivojlantirish;
- eng keng tarkalgan narkologik kasalliklarda kasallanish darajasini pasaytirish va ularning asoratlarini oldini olish buyicha profilaktik tadbirlar realizatsiyasi usullarini rivojlantirish.

2.3. Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

Talaba:

-sog'liqni saqlash sohasida Davlat siyosati va uning amalga oshirilishida barcha boshqaruv organlarining mas'uliyati;

-O'zR tibbiyot sohasining rivojlanish strategiyasi va boshqaruv tuzilmasi (kontseptsiya, tamoyillar, asosiy yo'nalishlari);

-sog'liqni saqlash tizimi va ularda olib borilayotgan isloxotlar;

-sog'liqni saqlashni rivojlantirishning asosiy siyosiy tamoyillari, standartlari, istiqbollari;

-narkologiya zamonaviy funktsional diagnostika usullari;

«Narkologiya» mutaxassisligi buyicha magistr

tasavvurga ega bulishi kerak:

- tibbiyet rivojlanishining zamonaviy muammolari va magistral yunalishlari xakida;
- narkologik kasalliklar tashxisi va davolashning yangi texnologiyalari xakida;

bilishi va kullay olishi kerak:

- epidemiologik ma'lumotlar, etiologik omillar va xavf omillarining ta'siri, patogenezining zamonaviy nazariyasi, tasniflar, zamonaviy tashxis va erta tashxis usullari, turli boskichlardagi davolash rejalari, narkologik kasalliklarning birlamchi va ikkilamchi profilaktikasi;
- Uzbekiston Respublikasi soglikni saklash organlarining narkologiya xizmatiga tegishli buyruklari va normativ aktlarini;

kunikmaga ega bulishi kerak:

- narkologik bemorlarda yukori malakada surov utkazish;
- narkologik bemorlarni fizikal tekshiruvini mukammal darajada bajarish;
- narkologik bemorlarda zarur davolash-tashxis tadbirlari xajmi va tarkibini aniklash;
- narkologik profildagi bemorlarda ba'zi davolash va tashxis muolajalarni mustakil utkazish;
- kushimcha tekshiruvlar natijalarini taxlili kilish (laboratoriya, morfologik, funktsional va boshk.);
- narkologik kasalliklar, ularning asoratlarini dispanser, narkologik statsionar, reanimatsiya va intensiv terapiya bulimlari sharoitida mustakil individual va kompleks davolash utkazish;
- narkologik kasalliklar klinikasida shoshilinch xolatlar bulganda yerdam kursatish va ba'zi reanimatsion tadbirlarni utkazish;
- narkologik bemorlarda reabilitatsiya tadbirlarini ishlab chikish va utkazish;

- narkologik profilga kirmagan bemorlarga maslaxat yerdami kursatish;
- shifokorning tibbiy xujjatlari bilan ishlash.

3. Asosiy qism

3.1. ***Moduldagi amaliy (seminar, laboratoriya) mashg‘ulotlari mavzulari,tashkil etish bo‘yicha umumiy ko‘rsatma va tavsiyalar:***

1-mavzu: “Narkologiyaning umumiy masalalari”.
Narkologiyaning umumiy masalalari. Narkologiyaning predmeti va vazifalari. Narkologiyaning rivojlanish tarixi. Narkologiya predmeti va vazifalari. Narkologik kasalliklarning etiologiya va patogenezi. Narkologiyaning rivojlanish tarixi va asosiy yo‘nalishlari.
2-mavzu.O‘zbekistonda narkologik yordamni tashkillashtirish.
Narkologiyaning yuridik va madaniy jixatlari. Narkologiyaning asosiy nizomlari, narkologiya soxasidagi Konunlar. O‘zbekistonda narkologik yordamni tashkillashtirish. Narkologiyaning madaniy jixatlari. Narkologiyaning yuridik jixatlari. Narkologik bemorlarning ekspertizasi.
3-mavzu: “Narkologiyada umumiy psixopatologiya”
4-mavzu: Narkologiyada umumiy psixopatologiya.
Narkologiya amaliyotida sezgi va idrok buzilishlari.
5-mavzu: Narkologiya amaliyotida ong buzilishlari va xissiyot buzilishlari.
6-mavzu: Narkologiya amaliyotida fikrlash buzilishlari.
Narkologiya amaliyotida intellekt buzilishlari.
7-mavzu: Narkologiya amaliyotida iroda va mayl buzilishlari.
Narkologiya amaliyotida xarakat faoliyati buzilishlari.
8-mavzu: Narkologiyada psixopatologik sindromlar.
Produktiv va negativ sindromlar.
9-mavzu: Narkologiyada nevrotik sindromlar.
10-mavzu: Affektiv sindromlar.
Gallyutsinator-paranoid sindromlar.
Katatonik sindromlar. Ong buzilish sindromlari. Psixotik va nopsixotik turlari.
11-mavzu: “Narkologiyada psixofarmakologik dori vositalari”.
Narkologiyada psixofarmakologik dori vositalari. Psixotrop dori vositlarining klassifikatsiyasi. Antidepressantlar. Neyroleptiklar. Normotimiklar. Trankvilizatorlar. Nootroplar.
12-mavzu: “Narkologiyada tekshiruv uslublari”.
13-mavzu: Narkologiyada tekshiruv uslublari.
Narkologiyada klinik va somatonevrologik tekshiruv uslublari. Narkologiyada klinik tekshiruv uslublari. Narkologiyada somatonevrologik tekshiruv uslublari. Narkologiyada instrumental va laborator tekshiruv uslublari.

Eksperimental-psixologik tekshiruv uslublari. Neyrofiziologik tekshiruv usullari. Elektrofiziologik tekshiruv usullari. Neyrorentgenologik tekshiruv uslublari. Narkologiyada epidemiologik tekshiruv uslublari.
Laborator va instrumental tekshiruv uslublari (KT, PET). Narkologiyada genetik va immunologik tekshiruv uslublari. Narkologiyada genetik tekshiruvlar. Narkologiyada immunologik tekshiruvlar. Narkologiyada sotsiologik tekshiruv uslublari.

14-mavzu: "Narkologik kasalliklarning umumiy semiotikasi. narkologik kasalliklarning sindromologiyasi va tasnifi "

Narkologik kasalliklarning umumiy semiotikasi. narkologik kasalliklarning sindromologiyasi va tasnifi. Narkologik kasalliklarning klassifikatsiyasi. Kasalliklarning xalkaro klassifikatsiyasi (10-kayta kurilgan shakli). "Psixoaktiv modda", "narkotik modda", "toksik modda" tushunchalari. PAM klassifikatsiyasi.

15-mavzu: "Alkogolizm va alkogol psixozlari".

Alkogolizm va alkogol psixozlari klassifikatsiyasi. Alkogolizm, narkomaniya va toksikomaniyalar tushunchasi. PAMga karamlikning biologik asoslari va uning asosiy sindromlari. O‘zgargan reaktivlik sindromi. Ruhiy karamlik sindromi. Jismoniy karamlik sindromi. Surunkali narkotizatsiya oqibatlari sindromi. Narkomaniyalar rivojlanish bosqichlari.

16-mavzu: "Alkogol qaramligi, narkomaniya va toksikomaniya rivojlanishining patogenetik mexanizmlari".

Alkogol qaramligi, narkomaniya va toksikomaniya rivojlanishining patogenetik mexanizmlari. Etanolni o‘tkir ta'siri samaralari. Etanolni GAMK/xlor kanali retseptori kompleksi bilan ta'siri. Glutamat, NMDA retseptorlari va kalьtsiy kanallari. Siklik adenozinmonofosfat va ikkilamchi utkazuvchilar sistemasi. Monoaminergik neyromediator sistemasi. Neyrogormonlar va neyropeptidlar. Alkogol va xujayra membranasi. Etanolni surunkali ta'siri samaralari. Neyrotransmissiya va etanolga tolerantlik. Alkogolga karamlik. Alkogolga tolerantlik va qaramlikda ikkilamchi o‘tkazuvchi sistemalar ahamiyati. Narkomaniya va toksikomaniya rivojlanishining patogenetik mexanizmlari. Narkomaniya va toksikomaniyalar rivojlanishida emotsional-pozitiv reaktsiyalarning axamiyati. Miyaning mustaxkamlovchi sistemalari. Neyromediatorlar, neyrogormonlar va neyropeptidlar. Narkotiklar, opiatlar va miyaning opioid sistemasi. Narkomaniya patogenezining xujayraviy va neyrogumoral mexanizmlari. Narkotik karamlikning asosi sifatida miyaning turgun patologik xolati.

17-mavzu: "Narkologik kasalliklarning diagnostikasi".

Narkologik kasalliklarning diagnostikasi. PAV kabul kilishning diagnostik mezonlari. Narkologiyada shoshilinch xolatlarning diagnostikasi. Alkogol karamligida shoshilinch xolatlarning diagnostikasi. Narkomaniyalarda shoshilinch xolatlarning diagnostikasi. Toksikomaniyalarda shoshilinch xolatlarning diagnostikasi. Patalogo-anatomik diagnostika asoslari.

18-mavzu: "Narkotikka karam shaxslarning psixologiyasi".

Narkotikka karam shaxslarning psixologiyasi. Narkomaniyalarda «MEN» obrazi. Opiy narkomaniyasida «MEN» obrazining klinik-psixologik tekshiruvi. Opiyli va efedronli narkomaniya bilan kasallangan shaxslarning temperament, xarakter va munosabatlar sistemasini o‘rganish.

19-mavzu: “Narkologik kasalliklarning terapiyasining umumiy masalalari”.
Narkologik kasalliklarning terapiyasining umumiy masalalari. Davolashning medikamentoz va nomedikamentoz usullari. Medikamentoz davolash usullari. Davolashning boskichliligi. Narkologiyada yangi dori vositalari. Nomedikamentoz davolash usullari. Insulin-shokli va elektro-titrok terapiya.
20-mavzu: “Narkomaniyalarda reabilitatsiya masalalari”.
Narkomaniyalarda reabilitatsiya masalalari. Davolashning psixologik uslublari. Psixoterapiya. Resotsializatsiya va readaptatsiya. Narkomaniyalarni davolashning noan'anaviy usullari.

3.2.2. Modulni o‘qitish davomida egallanadigan amaliy ko‘nikmalar va kompetensiyalar
1. Ruhiy kasalliklarning simptomlari
Rotatsiyaning maqsadi: ruhiy kasalliklarining klinik simptomlarini aniqlash ko‘nikmalariga ega bo‘lish.
Talaba quyidagilarni bajara olishi zarur:
− ruhiy bemorlarning anamnezini yig‘ish;
− bemorning har bir ruhiy doirasini baholash va kasallik simptomlarini aniqlash;
− psixopatologik simptomlarni aniqlash uchun eksperimental - psixologik usullarini qo‘llash;
− ruhiy bemorlarni klinik, laborator-instrumental va funksional tekshiruvlardan o‘tkazish.

2. Ruhiy kasalliklarning sindromlari
Rotatsiyaning maqsadi: psixopatologik sindromlarini va ularning har xil turlarini aniqlash va qiyosiy tashxislash ko‘nikmalariga ega bo‘lish.
Talaba quyidagilarni bajara olishi zarur:
− ruhiy bemorlarni so‘rab-surishtirish va ko‘zdan kechirish;
− ruhiy statusini baholash va aniqlangan simptomlar asosida sindromal tashxis qo‘yish;
− dastlabki sindromni qiyosiy tashxislash;
− laborator-instrumental va psixologik tekshiruv natijalarini tahlil qilish;
− ruhiy kasalliklarida funksional tekshiruv natijalarini tahlil qilish, shu bilan birga rentgenologik va radiologik tekshiruv natijalarini tahlil qilish;
− taxminiy tashxisni qo‘yish;
− bemorlarni statsionar yoki ambulator davolanishga ko‘rsatmalarni aniqlash va davolash strategiyasini belgilash;
− zarur tibbiy hujjatlarni to‘la hajmda olib borish.
3. Endogen ruhiy kasalliklar. Shizofreniya
Rotatsiyaning maqsadi: shizofreniya bilan kasallangan bemorlarni tashxislash va davolash, oldini olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish.
Talaba quyidagilarni bajara olishi zarur:
− shizofreniya bilan kasallangan bemorlarni so‘rab-surishtirish, ruhiy statusini baholash va ko‘zdan kechirish;
− shizofreniyaning kechish turini aniqlash;

− klinik, eksperimental psixologik va instrumental-laborator tekshiruv natijalarini tahlil qilish;
− shizofreniyada uchraydigan shoshilinch holatlarni bartaraf etish;
− shizofreniya bilan kasallangan bemorlarda kompleks davolash va reabilitatsiya choralarini o‘tkazish;
− neyroleptiklarning nojo‘ya ta’sirlarini oldini olish;
− psixoterapevtik usullarini qo‘llash;
− elektrotitroq va insulinkomatoz davolash usulini o‘tkazish;
− shizofreniya bilan kasallangan bemorlarda mehnat, sud-psixiatrik ekspertizasini o‘tkazish;
− zarur tibbiy hujjatlarni to‘la hajmda olib borish.

Fan bo‘yicha kurs ishi.

Fan bo‘yicha kurs ishi namunaviy o‘quv rejada ko‘zda tutilmagan.

«Psixiatriya» mutaxassisligi bo‘yicha Modul davomida egallanadigan amaliy ko‘nikmalar ro‘yxati:

	Tekshiruv usuli nomlanishi
1	Ruhiy bemorlarning shoshilinch gospitalizatsiyasiga ko‘rsatmalarni aniqlash
2	Ambulator va statsionar sharoitlarda davolanish uchun ko‘rsatmalarni qiyoslash
3	Bemorning ruhiy statusini baholash
4	Asosiy laborator tekshiruvlarini o‘tkazish va ularning natijalarini baholash
5	Patopsixologik tekshiruv o‘tkazish va ularning natijalarini baholash
6	Paranoid sindrom bilan bemorlarni ruhiy statusini yoritish
7	Parafren sindrom bilan kasallangan bemorlarning ruhiy statusini baholash
8	Kandinskiy-Klerambo sindrom bilan bemorlarning ruhiy statusini baholash.
9	Affektiv sindrom bilan bemorning ruhiy statusini baholash.
10	Depressiv sindrom bilan kasallangan bemorlarni davolash.
11	Maniakal sindrom bilan bemorning ruhiy statusini baholash.
12	Disforik sindrom bilan bemorning ruhiy statusini baholash.
13	Amnestik sindrom bilan bemorning ruhiy statusini baholash.
14	Nevrotik sindrom bilan bemorning ruhiy statusini baholash.
15	Astenik sindrom bilan bemorlarni ruhiy holatini baholash.

Modul davomida o‘quv (klinik) amaliyotni tashkil etish bo‘yicha umumiy ko‘rsatma va tavsiyalar:

“Umumiy psixiatriya ” fanini o‘rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va sog‘liqni saqlash tizimidagi amaliy masalalarni yechishda ko‘nikma hosil qilish uchun mustaqil ta’lim tizimiga asoslanib, kafedra o‘qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo‘shimcha adabiyotlarni o‘rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy

dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg‘ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko‘rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

4.Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro‘yxati:

1. Kandinskiy-Klerambo sindromi.
2. Parafren sinromi.
3. Gebefrenik sindromi.
4. Paranoid sindromi.
5. Isterik sindromi..
6. Disforik sindromi.
7. Ipoxondrik sindromi.
8. Korsakov amnestik sindromi.
9. Katatonik sindromi.
10. Maniakal sindromi.
11. Depressiv sindromi.
12. Fobik sindromi.

4.2. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

* darslik va o‘quv qo‘llanmalar bo‘yicha fan mavzularini o‘rganish;
* tarqatma materiallar bo‘yicha nazariy mashg‘ulotlar qismini o‘zlashtirish;
* komp’yuter texnologiyalari tizimlari bilan ishlash;
* maxsus adabiyotlar bo‘yicha referat va konspektlar tayyorlash;
* talabaning o‘quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog‘liq bo‘lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to‘plamlarni chuqur o‘rganish;
* interaktiv va muammoli o‘qitish jarayonida faol qatnashish;
* masofaviy (distatsion) ta’limni tashkil etishda qatnashish

4.3.Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo‘yicha umumiy ko‘rsatma va tavsiyalar:

Modul (“Umumiy psixiatriya ”*)* bo‘yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o‘tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda qo‘yidagi shakllardan foydalaniladi: auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va sog‘liqni saqlash tizimidagi amaliy masalalarni yechishda ko‘nikma hosil qilish uchun mustaqil ta’lim tizimiga asoslanib, kafedra o‘qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo‘shimcha adabiyotlarni o‘rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg‘ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko‘rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

Kurs ishi loyihasi rejada ko‘zda tutilmagan.

5.Malakaviy amaliyotni tashkil etish bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Malakaviy amaliyot davrida magistratura talabasi kunma-kun malakaviy amaliyot jurnali shaklida to‘ldirib boradi. Amaliyot rahbari tomonidan har bir amaliyot kuni davrida bajarilgan ishlar hajmi baholanadi va kundalik imzolanadi.

Malakaviy amaliyot jurnalidagi ma’lumotlar talabaning amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lganlik darajasi haqida ma’lumot beradi.

Malakaviy amaliyot tugagandan so‘ng malakaviy amaliyot jurnali oxirida amaliyotga javobgar shaxs tomonidan talabaning ishi baholanadi va unga tavsifnoma yoziladi, u muassasa muhri bilan tasdiqlanadi va malakaviy amaliyot jurnali topshiriladi. Agar bajarilgan ishni ifoda etgan kundalik topshirilmasa, amaliyot o‘tilmagan deb hisoblanadi.

Malakaviy amaliyotni yakuniy baholashini tuzilgan komissiya amalga oshiradi. Komissiya a’zolari OTM rektori tomonidan buyruq asosida tuziladi.

Malakaviy amaliyotining yakuniy baholash natijalari komissiya tomonidan qaydnoma varaqasiga kiritiladi va dastur direktori tomonidan reyting daftarchasiga to‘ldiriladi. Malakaviy amaliyot dasturini (sababli, sababsiz) bajarmagan talabalar yakuniy baholashga kiritilmaydi va akademik qarzdor talaba sifatida muammolari magistratura bo‘limi va rektorat tomonidan ko‘rib chiqiladi va individual qaror qabul qilinadi (rasmiylashtiriladi)

6. Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

6.1.Asosiy adabiyotlar

1. Клинические разборы в психиатрической практике / Под ред. Проф. А.Г. Гофмана. - М.: МЕДпресс - информ, 2006. – 704 с.
2. Морозов В.М. Избранные труды. – М.: Медиа медика, 2007. – 292 с.
3. Психиатрия: национальное руководство / под ред. Т.Б. Дмитриевой, В.Н. Краснова, Н.Г. Незнанова, В.Я. Семке, А.С. Тиганова. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2009. – 1000с
4 Снежневский А.В. Общая психопатология: Курс лекций. М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 208с.
5. Introductory textbook of psychiatry / Donald W. Black, Nancy C. Andreasen.— Sixth edition. 760 p..

6.2.Qo‘shimcha adabiyotlar.

1. Рациональная фармакотерапия в психиатрической практике: руководство для практикующих врачей / Под общ. ред. Ю. А. Александровского, Н. Г. Незнанова. — Москва: Литтерра, 2014. — 1080 с.
2. Алимов Х.А, Алимов У.Х., “Психиатрия клиникасининг мукаддимаси” Ташкент 1997.
3. Мурталибов Ш.А с соавт. “Психиатрия маълумотнома” 1993.
4. Ходжаева Н.И., Шоюсупова А.У., «Психиатрия» Ташкент 2010.

5. Стандарты ведения больных. Клинические рекомендации. ИГ "ГЕОТАР-Медия, 2008.
6. Шамсиев Э.С., Турсунходжаева Л.А., «Психотерапия»-Т.:2011.
7. Coeytaux A., Jallon P., Morabia A. Incidence of status epilepticus in French-speaking Switzerland: (EPISTAR). Neurology 2000;55:693–97.
8. Franken I.H., Hendriks V.M., Stam C.J., Van den Brink W. A role for dopamine in the processing of drug cues in heroin dependent patients // Eur. Neuropsychopharmacol. – 2004. – Vol. 14 (6). – P. 503–508.
9. Knake S., Rosenow F., Vescovi M. et al. Incidence of status epilepticus in adults in Germany: prospective, population-based study. Epilepsia 2001;42:714–
10. Maher A.R., Maglione M., Bagley S. et al. Efficacy and comparative effectiveness of atypical antipsychotic medications for off-label uses in adults: a systematic review and meta-analysis // JAMA. – 2011. – Vol. 306 (12). – P. 359—1369.
11. Mann K. Pharmacotherapy of alcohol dependence: a review of the clinical data // CNS-Drugs. – 2004. – Vol. 18 (8). – P. 485–504.
12. Oxford Textbook of Psychiatry / Gelder M., Gath D., Mayou R. – Second edition. 300 p..
13. Wachtel S.R., Ortengren A., de Wit H. The effects of acute haloperidol or risperidone on subjective responses to methcmphet c amine in healthy volunteers // Drug-Alcohol Depend. – 2002. – Vol. 68 (1). – P. 23–33.

Internet saytlari

http://www.neuroleptic.ru
http://www.psychiatry.ru/
http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed
http://psychiatr.ru/
http://www.psychiatrist.com/
http://www.rcpsych.ac.uk/